

električno svetilko. Ko se je pogrezal še globlje, se mu je dozdevala okolica rumena, v globočini 240 m je bila voda zopet močno modra in zopet tako blesteča, da sta lahko on in njegov spremljevalec razločevala tisk od slik. V tej plavi vodi je plavalo neizmerno veliko globočinskih rib, ki so bile vse opremljene s svetilnimi organi in ti so dajali toliko svetlobe, da je bilo mogoče opazovati te živali v njihovi lastni luči.

Ako bi naj človek vršil globoko v morju dela, je potreben zato posebno močan izvor luči. Pred nekaj leti so se posluževali ameriški potapljači pri reševanju potopljenih podmornic »S 51« in »S 4« 1000 Watt svetilke. Pa že leta 1931, ko je šlo za podmorno vožnjo »Nautilusa« proti severnemu tečaju, so napravili za ta slučaj 5000 Wattov močne svetilke in s takimi svetilkami so v najnovejšem slučaju opremljeni tudi potapljači.

DRUŠTVENE VESTI

Maribor. Dramatski odsek Magdalenske kongregacije vprizori svojčas vsled smrti vladike preloženo Mendelssohnovo spevoigro: »Povratek« v nedeljo dne 30. t. m., ob 8. uri zvečer v dvorani Zadrúžne gospodarske banke. Vstopnina je ostala kljub visokim stroškom ista. Sedeži po 10, 8 in 5 Din, stojišča po 3 Din. Sodeluje pomnoženi orkester. Za obilen obisk se priporoča uprava.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Dobili smo nazaj naše prosvetno društvo »Zarja«, ki bode odslej iznova zbirališče vseh po luči in po prosvetnem delu težečih. Že smo sredi priprav in sredi dela. Prav z veseljem Vas vabimo na »materinski dan«, ki se bo vršil dne 30. aprila v dvorani Narodnega doma po večernicah. Materinski dan je prireditev, nadaljevanje 1. sv. obhajila nad 100 otročičev, namenjena materam. Vršil se bo materinski dan pod firmo našega prosvetnega društva »Zarja« in ima namen nuditi našim dobrim materam mnogo materinskega veselja in zabave, vzpodbude, vsem pa pokazati pot do od Boga hotanega, požrtvovalnega, ljubeznivega in osrečujočega materinstva. Sodelovali bodo prvoobhajanci sami z ljubko igrico in mnogimi otroško-prisrčnimi deklamacijami. Vso prireditev prepletajo pesmi, pojejo otroci, moški, ženski in mešani zbor. Končamo z Marijino himno »Poglej na nas z višave«, s katero vabimo vse Lenarčane k šmarnicam, ki se bodo isti dan, koj po prireditvi otvorile

prvič zvečer v naši cerkvi. Tako se bomo pač vsi gotovo najlepše poklonili najboljši Materi, kraljici maja. Uljudno vabimo vse od blizu in daleč. Vstopnine prosto. Ker pa je s prireditvijo združeno mnogo truda, stroškov, prosimo za dobrovoljne, proste prispevke.

Ljutomer. Gledališki odsek Marijanske kongregacije vprizori v nedeljo dne 30. aprila, ob pol štirih popoldne v dvorani Katoliškega doma v Ljutomeru znamenito komedijo »Beneški trojčki«. Glavno vlogo igra brat Slavko Korošec, ki je v letošnji sezoni tako mojstersko podal »Slehnika« in je vzbujal pozornost že pri predpustni predstavi. To se boš nasmejal staremu burkežu Harlekinu, da boš pozabil na žalost in skrb, si ohladil živce in se nasrkal zdravja in vedrosti. »Beneški trojčki« so res komedija za smeh in zabavo. Vabimo vse prijatelje poštene zabave iz domače in iz sosednih župnij, da pridete tega dne k naši predstavi, peš, na kolesih ali z vlakom. Ne bo vam žal!

Veržej. Naši cerkveni pevci nas vabijo za nedeljo dne 7. maja, ob štirih popoldne, v župno cerkev na cerkveni koncert. Iz zelo pestro sestavljenega sporeda je razvidno, da so vzeli pevci snov za letošnji koncert samo iz novejših cerkvenoglasbene literature. Zbor deluje z veliko ljubeznivo in s še večjo požrtvovalnostjo ter ima zaradi tega uspeh, kakor malokateri. Upamo, da se bodo naši vrli tržani z veseljem in v velikem številu odzvali temu povabilu in s tem pokazali, da znajo ceniti delo in trud svojih idealnih pevcev. Iskreno vabljeni so tudi okoličani, zlasti bratski pevski zbori, da pridejo pogledat in poslušat, kaj v Veržaju delamo. Vstopnine ne bo, pač pa se bodo za krit-

Proslava 1900letnice Kristusove smrti na križu

se vrši

za celo konjiško dekanijo

v nedeljo dne 30. aprila 1933, popoldne ob pol štirih v konjiški cerkvi, kjer izvaja slovensko pevsko društvo »Maribor« Haydnov oratorij:

»Sedem zadnjih besed Jezusovih na križu«.

Sodelujejo solisti, godba in mešan zbor »Maribor«. — Vstopnice po 10, 8, 6 in stojišča po 4 Din se dobijo v predprodaji v trgovini Valenčak v Konjicah.

je stroškov pobirali prostovoljni prispevki. Pridite! Hvalimo z lepo pesmijo Gospoda!

Sv. Križ pri Rogaški Slatni. Zopet opozarjamo cenjene naše prijatelje v župniji in izven naše župnije, da priredi svetokriška mladina v nedeljo dne 7. maja, popoldne po večernicah krasno Vombergarjevo dramo »Vrnitev«. Igra predstavlja vrnitev moža ujetnika po 15 letih. Uljudno vsi povabljeni!

Pozabljena zibelka milijonarjev.

V globeli nerodovitnega pogorja južno od Reno leži v Združenih ameriških državah Virginia City, »pozabljena zibelka milijonarjev«. Trikrat na teden pripelje umazan avtobus pisma, par zavojev z živili in nekaj radovednih obiskovalcev v mesto, s kojega imenom je bil nekoč združen pojem bajnega bogastva. Iz Virginia City so izviral nekoč zlati in srebrni novci, ki so podpirali vojno, s tem denarjem se je polagal kabel preko Atlantiškega in Tihega Oceana, gradile so se železnice, hoteli in brzojavne zveze. Pogor-

Železni čolni.

Prvotno so ljudje mislili, da se morejo vzdržati na vodi samo leseni čolni, torej iz sestavine, ki je lažja kot je voda. Šele leta 1787 je bil zgrajen prvi železni čoln. Prva železna jadrnica je bila spuščena v morje leta 1818 in sicer na Angleškem; a šele leta 1852 so na Angleškem prvič zgradili ogromno železno ladjo. To je bila »Great Eastern«, ki je bila dolga nad 600 čevljev in široka skoro 80 čevljev. Ladjin trup je bil iz železnih plošč, ki so bile postavljene v dvojne stene, a gonil je vijak s silo 7652 konj in s hitrostjo 15 milj na 1 uro. 12 let kasneje so

demo za korak bliže. Ali ste ji ponudili danes tristo tisoč?«

Agent je prikimal.

»Saj to je vendar strašansko denarja! Toliko ji dajem za jutro zemlje, ko še povsod pravzaprav dobra ni. Preklete vendar, kaj pa ženska hoče? Kaj pa je rekla?«

»Rekla je: Tristo tisoč je lep denar — toda jaz ne prodam, ker ne želi tega moj mož, ne moj sin in tudi jaz sama ne!«

»Taka srepa trdovratnost! Kje pa bo dobila za davke? V hlevu in kaščah je že napol prazno. In sedaj ji je pogorel še skedenj, ki ga je imela tako nizko zavarovanega. Kako pa misli še gospodariti?«

»Ne vem. Vse to sem ji lepo obrazložil. Nazadnje je jokala in vzdihovala. Rekel sem ji, naj se vendar otrese skrbi. Sin bi rad postal zdravnik za notranje bolezni, to sem izvlekel iz nje; nato sem ji pihal na srce, kako lepo bi bilo, če bi postal njen sin kdaj slaven specialist. Za to pa ga bo morala podpirati najmanj še pet let. Naj

vendar misli na sina, naj mu omogoči, da se izobrazí, kar pa bo mogla storiti le, če proda grunt tako ugodno, kakor se ji ravno sedaj nudi prilika. Poslušala je, kimala z glavo na vsako mojo besedo, nazadnje pa rekla: ne!«

»Kakšna trmoglavka! Ne bo se udala. Ko je bila mlada, bi se ne bila smela poročiti s Colnarjem, ker je bil tako lahkomisljen in tak babjek; pa ga je vendar vzela. Njeni lastni starši niso marali priti na svatbo. Vzela ga je, sedaj pa ima: mož ji sedi v zaporu. Če bi imeli ti ljudje količkaj časti v sebi, bi po tej sramotni obsodbi sami izginili iz tega kraja. Tedaj sem vas prvič poslal k njej s ponudbo.«

»Da, sam sem šel k njej. Bila je že skoraj krotka, čeprav ji nisem ponujal še malo ne toliko kakor danes. Mislim, da je bil takrat stari učitelj, ki ji je odsvetoval, naj ne prodaja.«

»O tisti stari pes! Nima zoba več v gobcu, pa še grize. Neprestano voha za menoj; natihem je moj smrtni sovražnik. Če Colnarica ne mara prodati, če se širijo različne čenče o meni — on je za plotom! Taka jeza me grabi do njega, da se

je pri mestu je vsebovalo znameniti rudnik Comestock Lode, ki je vrgel zelo dragocene kovine za več nego 700 milijonov dolarjev.

Danes krilati molk razpadanja nad srebrnim mestom srebrne države. Hrib, ki je preluknjan s 600 milj dolgimi predori, ne daje več toliko žlahtne rude kakor nekoč. Večina rudokopnih jam počiva, ker so postale zlate žile bolj redke in radi padca cen srebru pa se pridelava nikakor ne izplača. Od 35.000 prebivalcev, ki so tamkaj prebivali, jih je ostalo le še samo — 500.

Na zunaj se mesto ni spremenilo od časa največjega procvita do danes. Noben mestni stavbenik ni napravil načrta za ulice, nikdo se ni brigal, da bi jim bil dal ime. Imenujejo se: A, B, C itd.

Vsaka hiša poseda širok balkon, s katerega so stopali bogataši v oni bogati dobi na konje. Še vedno stoji v

mestu na oglu »Crystal Bar«, v zgled krčme na divjem zapadu. Tamkaj so dobesedno pokrivali iskalci zlata člane gledališke skupine z zlatom, ker se niso ustrašili 600 milj poti iz Salt Lake City, da so preganjali dolčas prebivalstva v Virginia City. Pred omenjenem barom je stala nekoč prižnica, raz katere je potujoči propovednik pihal vsem mogočim zablodam vdanim meščanom na duše in korobačil njih strasti. Njegovo zgovornost so nagradili s polnim klobukom zlata, ne da bi se bil spréobrnil in krenil na pravo pot le eden od poslušalcev.

Nekoliko višje na mestnem hribčku še stoji opera, v kateri je nekoč prepevala Jenny Lind. Največji in 7 nadstropij visoki hotel je pa pogorel in nikdo ga ni na novo pozidal. V C ulici, ki je glavna mestna ulica, je od nekdanjih 10 trgovin odprta le samo še ena. Leseni del mesta je pa popolnoma propadel.

lom enako s podporo ni bilo nič. Sele s prihodom č. g. Fr. Klasinca za župnika v Belih vodah se je storilo konec 40letnemu prerakanju za cesto. Istega zasluga je med drugim vse trasiranje ceste in priprave za delo. Za izvršitev ceste v dolžini nad 2½ km smo si zainteresirani isto razdelili v parcelah po 160 do 400 m ter začetkom letošnjega leta z delom začeli. Cestno delo je uspešno napredovalo, cela črta je v glavnem izvršena, ni pa še cesta prometno gotova. Ostra kritika in spornost radi ceste bo nehala, kadar bo cesta izvršena v celoti s sposobnostjo za vsak promet. Kadar bo to doseženo, potem velja cestnim graditeljem in zamislicem zaslužen priznanje. Škoda bi pač bila, da bi se cestni solastniki sedaj pripravili, ker kadar bodo vsi cesto izvršili, bomo lahko vozili, za les boljše cene pridobili ter pred javnostjo priznanje dobili.

Pameče. Bliža se prekrasni mesec maj, ki je posvečen naši ljubi materi Mariji. Prvi maj bomo obhajali Pamečani na hribu v cerkvi sv. Ane, da tam počastimo našo nebeško kraljico in se priporočimo sv. materi Ani, naj bi nam ona izprosila pomoči v sedanjih težkih časih. Častilci kraljice maja in sv. matere Ane, udeležite se naših procesij in sv. maš. Prvo sv. opravilo se začne ob 7. uri, potem tihe sv. maše in ob 10. uri slovesno sv. opravilo. Veselimo se krasnega dneva in odložimo naše skrbi, podajmo se v velikem številu na božjo pot!

Marenberg. Po zadnjem poročilu iz Marenberga v »Slovenskem gospodarju« sta bila tu dva mrliča. Prvi je bil 42letni delavec Rus Ivan Rumenjakov, rojen ob izlivu reke Volge v Kaspiško jezero v Astrahanu. Umrl je vsled vnetja možganske mreže. Drugi pa je bil najstarejši Marenberžan, prevžitkar in vdovec, g. Franc Mörth. Novembra lanskega leta je stopil v 91. leto. Umrl je na možganski kapi. Dne 5. aprila je minilo 50 let, odkar tu deluje kot cerkovnik in organist g. Anton Domajnko. Kot pristen prelek, doma od Sv. Jurija ob Ščavnici, je imel in še ima veselje do godbe in petja. Vodil je svoja dni celo godbo na pihala, zadnje čase pa pojejo po naših cerkvah pesmi, ki jim je on zložil napeve. Kljub svoji starosti je še vedno zelo čvrst. Od 15. aprila naprej so prosti plačevanja mostnine čez most med Marenbergom in Vu-

Maribor. Dne 22. t. m. je umrla po večletni mučni bolezni Cecilija Potočnikova roj. Maček, vdova žandarmerijskega narednika-vodnika v starosti 40 let. Njen pogreb se je vršil dne 24. t. m. na pokopališču na Pobrežju pri Mariboru.

Sele pri Slovenjgradcu. Velikonočni ponedeljek med sv. mašo je neznan »romar« vlomil v tukajšnje župnišče. Po stari romarski navadi je prenočeval v senu na skednju, drugi dan pa vlomil. Kuharici je odnesel vse prihranke. Župniku, kar je v soboto dobil pri blagoslovljanju velikonočnih jedil: treba je iti blagoslovit v malone vsako hišo, od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Ni lahko delo pri teh raztresenih hišah po hribih! Zasluzek je nesel romar. Drugega denarja seveda ni bilo. A gospodaril je romar v hiši čudno. V obeh župnikovih sobah je vse prevrgel. S sekuro, ki jo je šel iskat nalašč v drvarnico, je vlomil v vse

predale pisalne mize in mizo skoraj čisto uničil. V vseh predalih pa je našel same papirje, rokopise, pisma, račune. Tu je vse razstlal po sobi, da je župnik, ko je prišel iz cerkve, stal sredi teh razvalin in tega razdejavanja kakor Jeremija na razvalinah jeruzalemskih. S pisalne pisme je treščil pobožni romar velik kip papeža Leona XIII., ki ga je župnik hranil še iz svetega leta 1900, drag spomin na Rim in Leona XIII. Seveda se je Leon XIII. občutno poškodoval. Bo pobožnega romarja že na primeren način zahvalil. Še huje je, da je treščil pod mizo tudi križ s pisalne mize. A naj se dobri neznanec le potolaži: Bog bo treščil njega še čisto drugače pod mizo! Brez skrbi! Tistim pa, ki bi se nameravali vlomiti, v blagohotno vednost, da v selskem župnišču ne bodo našli zakladov. Nikar torej vljamljati!

Bele vode. Delo nove ceste v Bele vode je postalo predmet splošnega zanimanja. Za cesto iz Belih vod do Grebenška radi izboljšanja prometne zveze s Šoštanjem se je resno zavzel č. g. M. Frece leta 1890. Za njim so si še mnogi prizadevali, poslanci so obljubovali doseči znatne podpore, toda kakor z de-

bom ob prvi priliki spozabil; pretepel ga bom, — javno ga bom potolkel —

»Jaz bi tega ne storil; svojemu ugledu ne smete škodovati.«

Meden se je zasmel.

»Ugledu! Vsa vas je nahujskana proti meni, vse njihovo mnenje o meni je zastrupljeno. Ali niste slišali, kako je meketal nocoj stari Blažun tisto nesramno pesem? Meni je namenjena. Da, meni! Jaz — jaz naj bi bil koga umoril? Odkod ta prekleta, smrdljiva laž? Ko je bil obsojen Colnar na dvanajst let, je vsa fara vedela, da ima porota prav — sedaj — pa naj bo kar naenkrat nedolžen? Vse to je storila hujskarija!«

»In vendar hočete za vsako ceno kupiti Colnarjev grunt, čeprav je, kar vsak lahko vidi, popolnoma zanemarjen in čeprav bi ga plačali predrago?«

»Ne lomite si glave s tem! Tega ne morete razumeti; vse to ima svoje posebne okoliščine!«

Agent je pokimal. Slišal je bil, kako blazno rad je imel Meden Ano in da je bila ta ljubezen tako nesrečna, da je mladi mož segel po vrvi, ko

so zazvonili zvonovi k Anini poroki. Njegov stari oče pa ga je še pravočasno našel in s tresočo roko prerezal vrvi.

Takih reči človek ne pozabi! Gorje ti, Colnar! Gorje tebi, ki si se smejal, zapeljeval in užival! Gorje tebi, roparju moje sreče! Moje maščevanje se bliža! Toda prišlo bo pozno. Bral sem: Maščevanje je jed, ki jo moraš použiti mrzlo, čisto mrzlo, sicer si opečeš grlo.

Dvajset let je skoraj minilo, predno je Colnar padel. Padel pa je vendarle! In sedaj naj bi ne prišlo maščevanje, ko lahko rodi tako prekrasno plačilo?

Meden je plačal agentu za trud, pri tem pa ga pital z grdimi besedami. Zmerjal ga je zaradi previsokega zneska, zaradi brezuspešnih poskusov, psoval samega sebe radi smole, ki se ga drži v življenju, neumne govornice, ki se širijo o njem.

Dalje sledi.

Širite „Slov. gospodarja“!

uporabljali ladjo za polaganje kabla med Irsko in New Foundland. Naslednje ladje so kaj hitro pustile »Great Eastern« v brzini in zgradbi: daleč za seboj. Postala je polagoma zabavna palača v angleški luki Clyde. Ko pa se je »postarala« so jo leta 1888 prodali kot staro železo.

Društva sv. Ane

(Marijanske kongregacije za žene) imajo zdaj edini in najboljši pripomoček v molitveniku:

Sv. mati Ana.

Cene od 32.— do 52.— D. Pot različnih vezav.

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR